

*Удовенко А. О.,
студентка 2 курсу магістратури
Інституту журналістики
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка, м. Київ*

ВИСВІТЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТСЬКИХ ПРОФСПІЛКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

У 2019 році весь світ, не за своїм бажанням, перейшов в нову комунікаційну епоху - цифрову. Поштовхом до цього стала пандемія коронавірусної хвороби. COVID-19 спричинив зміни в економіці, в політиці, він торкнувся життя громадян усіх країн світу.

11 лютого 2020 року Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) оголосила коронавірус — пандемією.

У березні 2020 року голова Всесвітньої організації охорони здоров'я Тедрос Аданом Гебрейесус зазначив: «Це не просто криза охорони здоров'я, це криза, яка торкнеться кожного сектору - тому кожен сектор і кожна людина повинні бути залучені в боротьбу».

Гендиректор ВООЗ закликав країни розробити стратегію щодо запобігання поширенню інфекції. [1]

Ця заява Гебрейесуса спричинила прийняття більшістю країн обмежувальних заходів, таких як: введення комендантської години, заборона на в'їзд в країну, режим надзвичайної ситуації в області охорони здоров'я, закриття місць громадського користування і введення карантину.

Такі обмеження спочатку спричинили колапс. Перестали працювати всі місця, де можливі скупчення людей, у тому числі - університети. Студентів терміново почали переводити на дистанційну форму навчання.

Як пише В. Ф. Цвих «Усе більш рішуче вони (профспілки) долають свою вузькість, обмеженість й егоїстичність, розширюючи сферу своєї діяльності як організації громадського суспільства. Тепер профспілки діють і поза своєю економічною функцією як багатофункціональна суспільна організація, яка виражає загальногромадянські, соціетальні інтереси, надаючи підтримку

нечленам профспілок і соціальним категоріям громадян, які не належать до найманих працівників ... ,солідаризуючись у захисті їх інтересів, допомагаючи їм у створенні власних громадських організацій або підтримуючи вже створені ними організації та об'єднання» [2]

Якщо В. Ф. Цвях писав про рішуче подолання профспілками своєї вузькості у теоретичному розумінні, то студентські профспілкові організації у 2020 році зіткнулися із розумінням, що потрібно трансформувати форму своєї діяльності із очної у цифрову, тобто також боротися із своєю «вузькістю», але вже у форматі роботи.

Змінами в умовах праці та зайнятості в умовах глобальної цифрової трансформації займалися Панькова О.В.; Іщенко О.В.; Касперович О.Ю. та інші, що дозволяє нам говорити про актуальність та наукову значимість даного питання.

Для кращого розуміння суті зазначеної проблеми, слід дати визначення терміну «професійна спілка».

Відповідно до Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» професійна спілка (профспілка) - добровільна неприбуткова громадська організація, що об'єднує громадян, пов'язаних спільними інтересами за родом їх професійної (трудової) діяльності (навчання).[3]

Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», визначив, що метою професійної спілки є представництво, здійснення та захист трудових, соціально-демократичних прав та інтересів членів профспілки, й окреслив правове поле, місце, роль та функції профспілок у суспільстві й державі. Значно розширив їх права, підвищив відповідальність за свої дії. [3]

У Статуті профспілки працівників освіти і науки України прописано, що Профспілка працівників освіти і науки України - всеукраїнська добровільна неприбуткова громадська організація, яка об'єднує на добровільних засадах без обмеження через походження, соціальний і майновий стан, громадянство, расову та національну приналежність, стать, мову, політичні погляди, релігійні переконання, рід і характер занять, місце проживання осіб, які працюють в установах і закладах, органах управління, підприємствах, організаціях галузі

освіти, осіб, які навчаються у вищих або професійно-технічних закладах освіти (студентів, учнів, аспірантів, докторантів та ін.), незалежно від форм власності та видів господарювання, фізичних осіб, які займаються індивідуальною педагогічною та іншою діяльністю, осіб, які звільнилися з посад в установах і закладах освіти у зв'язку з виходом на пенсію або, які тимчасово не працюють та які визнають цей Статут. [4]

Відповідно до пункту 42.1, у вищих навчальних закладах I-IV рівня акредитації та професійно-технічних навчальних закладах може створюватися об'єднана профспілкова організація (працівників, студентів, аспірантів, докторантів, учнів) або окремі: первинна профспілкова організація працівників та первинна профспілкова організація студентів, аспірантів, докторантів, (учнів) тощо.

У кожному університеті України студентське профбюро саме обирає коло своєї діяльності, виходячи зі своїх функцій.

Але загальними для всіх залишаються функції студентського профбюро, як представника та захисника прав студентів.

Як приклад, студентське профбюро Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, яке, окрім представлення та захисту прав студентів, займається ще й оформленням пільгових проїзних квитків, оформленням матеріальної допомоги та премій, контролем та встановленням нарахування стипендій та встановленням оплати за проживання в гуртожитках, наданням пільгового відпочинку та оформленням міжнародного студентського квитка ISIC.

Діяльність профбюро Інституту журналістики регламентується Конституцією України, Законом України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», законодавством України, Статутом профспілки, Положенням про ППО КНУ імені Тараса Шевченка та рішеннями профспілкових органів.

Якщо раніше, студентське профбюро традиційно організовувало квест для першокурсників, збір одягу для бездомних та інші соціальні акції, то із запровадженням карантину - усі події перейшли в онлайн-формат.

Це ж стосується й оформлення проїзних. Тепер немає звичних проїзних, але є студентський Е-квиток, який є аналогічним Е-квитком, тільки з пільговим проїздом, який дає можливість отримати знижку для студентів у розмірі 50% на оплату проїзду. Його в онлайн-режимі допомогло закупити та оформити профбюро.

Після початку коронавірусу, усі засідання студентського профбюро почали проходити через онлайн-конференції. Це допомагає не втратити зв'язок, ні з профактивом, ні з членами профбюро.

Загалом, коронавірус дав поштовх та розуміння, що зараз є багато інструментів, через які можна комунікувати один з одним. Пандемія - це не вирок, це лише ще одна перепона, яка представляє нам нові можливості для своєї діяльності, що і показало оперативне переформатування роботи студентської профспілки Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Список використаних джерел:

1. <https://www.pravda.com.ua/news/2020/03/11/7243253/>
2. Цвях В. Профспілки у громадянському суспільстві: теорія, методологія, практика. – К., 2002, - С. 158
3. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15 вересня 1999 року// Відомості Верховної Ради України. – 1999.
4. <http://www.prof.univ.kiev.ua/prof/2011-06-14-16-17-19/5-2011-02-15-20-57-17/72-2011-02-15-21-30-29.html>